

بررسی رغبت به ازدواج در دانشجویان شهر بابل در سال ۱۴۰۲

بهناز سلیمانی تپه‌سری^{۱*} , رقیه رمضان‌زاده عالی‌زمینی^۱ , مهدی صفرپور^۱ , حمیده رمضانی^۱ , مژگان رجبعلیان^۱
حسین فرجی^۲

^۱ پژوهشکده سلامت، شورای تحقیقات سلامت معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران

^۲ گروه مهندسی بهداشت، دانشکده بهداشت و علوم پزشکی وابسته، دانشکده علوم پزشکی ایران‌شهر، ایران‌شهر، ایران

مقاله پژوهشی

چکیده

زمینه و اهداف: پژوهش حاضر با هدف بررسی میزان تمایل به ازدواج در بین دانشجویان دانشگاه‌های آزاد، فنی و مهندسی و علوم پزشکی بابل انجام شد.

مواد و روش‌ها: این یک مطالعه مقطعی بود. جامعه آماری شامل ۴۱۴ نفر شرکت‌کننده بود که به روش چند مرحله‌ای (نمونه‌گیری سهمیه‌ای- تصادفی) در سال تحصیلی ۱۴۰۲ انتخاب شدند. از دو پرسشنامه تمایل به ازدواج که شامل ۲۳ گویه در چهار خرده مقیاس (واکنش به ازدواج، آمادگی برای ازدواج، نگرش نسبت به پیامدها و موانع ازدواج) و پرسشنامه ۳۲ سوالی مشکلات بین فردی (IIP-۳۲) با مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای جهت جمع‌آوری اطلاعات استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری ANOVA و رگرسیون خطی استفاده شد. ملاحظات اخلاقی و پژوهشی در تمام مراحل مطالعه در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: از نظر شرکت‌کنندگان، ۲۵ تا ۲۹ سالگی مناسب‌ترین سن برای ازدواج بود. تحلیل داده‌ها با استفاده از مدل رگرسیون خطی نشان داد که متغیرهای سن و مشکلات بین فردی رابطه آماری معنی‌داری با رغبت به ازدواج دارند. در حالی که سایر متغیرها مانند جنس، مقطع تحصیلی، محل سکونت و نوع دانشگاه رابطه معنی‌داری نشان ندادند.

نتیجه‌گیری: با توجه به تاثیر منفی مشکلات بین فردی بر رغبت به ازدواج در دانشجویان، آموزش‌های مرتبط با پیش از ازدواج و مهارت‌های زندگی می‌تواند نگرش مثبت به ازدواج را به همراه داشته باشد.
کلید واژه‌ها: رغبت به ازدواج، دانشجویان، مشکلات بین فردی

Please cite this article as: Soleimani Tapehsari B, Ramezanzadeh Alizamini R, Safarpour M, Ramezani H, Rajabalian M, Faraji H. Assessing the willingness to marry among students in Babol in 2023. Journal of Health in the Field 2024; 12(3):38-44. **Doi:** <https://doi.org/10.22037/jhf.v12i3.45723>.

*نویسنده مسئول: پژوهشکده سلامت، شورای تحقیقات سلامت معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران.

Email: solymani1394@gmail.com

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۴/۱۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۱/۲۵

مقدمه

«ازدواج» به عمل، قرارداد، تشریفات یا مراسمی اشاره می‌کند که به موجب آن یک پیوند زناشویی تشکیل می‌شود [۱]. ازدواج شامل پیوند دو نفر است که تصمیم می‌گیرند، بخش مهمی از زندگی خود را در یک رابطه صمیمی زندگی کنند و گفته می‌شود که یکی از عمیق‌ترین و پیچیده‌ترین اشکال روابط انسانی است. «ازدواج و خانواده اختیاری نیستند؛ بلکه ضروری هستند و عمیق‌ترین نیازهای انسان را برآورده می‌کنند. ارضای قابل اعتماد نیازهای حیاتی شخصی خاص، فیزیکی و روانی را فراهم می‌کند. با این حال، ازدواج خوب تنها زمانی اتفاق می‌افتد که انتخاب شریک ازدواج با دقت بیشتری انجام شود. تبدیل دو زندگی مجردی به زندگی مشترک نیازمند تعهد و سازگاری متقابل است. برای موفقیت در ازدواج باید نگرش، مهارت و خلق و خوی مناسبی ایجاد کرد. فرد مناسب تا حد زیادی به نگرش فرد نسبت به ازدواج بستگی دارد [۲]. نگرش‌های زناشویی عبارت است از «ازدواج به معنای زندگی مشترک، داشتن روابط جنسی با شریک زندگی، به اشتراک گذاشتن منابع اقتصادی و شناخته شدن به عنوان والدین فرزندان» [۱]. امروزه مسئله ازدواج در کشور ایران، با توجه به فرهنگ دینی و سنتی حاکم، ویژگی‌های خاص خود را دارد. کشور ایران، همچون سایر کشورهای جهان سوم، در مرحله گذار از سنت و ورود به مدرنیته است که با تغییرات اجتماعی و فرهنگی وسیعی در همه پدیده‌های اجتماعی از جمله ازدواج و همسرگزینی روبه روست. این تغییرات موجب شده مردان و زنان، نگرش نویسی به پیوند زناشویی و ازدواج داشته باشند و آن را نه فقط رابطه جنسی و تولید مثل بلکه وسیله‌ای برای به وجود آوردن زندگی توأم با عشق و همدلی بدانند [۳]. خانواده یکی از اصلی‌ترین نهاد اجتماعی است که در جامعه ایران، ازدواج، پایه شکل‌گیری آن می‌باشد [۴، ۵]. ازدواج بعنوان سمبل موفقیت فردی و اجتماعی است [۶] که با تامین بستری برای ارضای نیازهای عاطفی و روانی اعضای خانواده نقش مهمی در عملکرد جامعه برعهده دارد [۷]. بدلیل تغییراتی در سبک زندگی افراد و متعاقب آن تغییرات سریع اقتصادی- اجتماعی و رشد فناوری، تغییراتی در نظام نگرش و رغبت افراد نسبت به ازدواج وجود دارد [۸].

افزایش سن ازدواج و بدنبال آن کاهش میزان فرزندآوری در ایران و همچنین آمار نزولی ازدواج می‌تواند دال بر کاهش میزان رغبت به ازدواج جوانان باشد [۹]. بسیاری از زنان اعتقاد دارند که نقش دانشجویی و مادر بودن با یکدیگر سازگاری ندارند و یا حداقل داشتن همزمان این نقش‌ها مطلوب نیست. این مساله می‌تواند باعث افزایش سن ازدواج، سن فرزندآوری و کاهش نرخ باروری شود [۲۲]. رغبت به ازدواج، تمایل به کسب منبع عاطفی و جنسی جهت ارضای نیازهای فردی تعریف شده است و به عنوان مهمترین انگیزه جهت تشکیل خانواده و ازدواج مطرح می‌شود [۱۰]. از آنجائی که رابطه تنگاتنگی بین ازدواج، ارزیابی مثبت از

زندگی و سلامت فردی و اجتماعی وجود دارد، شناسایی عوامل مؤثر بر رغبت به ازدواج اهمیت دارد [۱۱]. تمایل و رغبت به ازدواج در دوران دانشجویی برای بسیاری از افراد دوران مناسبی است؛ چون فرد در دانشگاه با طیف عظیمی از جنس مخالف رو به روست که از نظر سنی، تحصیلی، فکری، علایق و انتظارات بیشتر با هم تناسب و هماهنگی دارند، در عین حال از دوران نأآمدگی جوانی فاصله می‌گیرد و کم کم به فضای رسمی جامعه و محیط کار نزدیک می‌شود. گذشته از مزایای این گونه ازدواج همچون آسان بودن فرایند ازدواج، نقش مؤثر در کاهش سن ازدواج، کاهش فاصله نسل‌ها، جلوگیری از رفتارهای غیرمشروع در محیط‌های دانشگاهی، آرامش ذهنی و روانی در اوج فرایندهای فیزیولوژیکی و روحی جوانان دانشجوی، افزایش انگیزه بین جوانان دانشجوی به منظور تحصیل و ورود جدی به زندگی و ... ازدواج‌های دانشجویی می‌تواند دارای برخی مضللات و نارسایی‌هایی نیز باشد [۱۲].

خجسته مهر و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه‌ای از نوع کیفی، نگرش دانشجویان متأهل به ازدواج را بررسی نمودند که در این بررسی، ۵۸۹ مفهوم در کدگذاری اولیه، ۶۸ مقوله در کدگذاری باز و ۱۲ طبقه در کدگذاری محوری استخراج شد. این ۱۲ طبقه و مضمون اصلی شامل عوامل فرهنگی- اجتماعی؛ طبقه تجربیات اولیه و مشاهده الگوهای ناقص؛ آگاهی و شناخت یکدیگر؛ حمایت‌های مادی و معنوی؛ طبقه ادراک حرمت و قداست ازدواج؛ فشارهای ازدواج؛ دخالت والدین و انتقال بین نسلی؛ عوامل اقتصادی؛ راهبردهای مقابله متناسب با نگرش؛ رشد شخصی ادراک شده و اشتیاق به ازدواج؛ دوسوگرایی در تمایل به ازدواج و بالا رفتن سن ازدواج به عنوان عوامل مؤثر در شکل‌گیری نگرش دانشجویان متأهل به ازدواج شناخته شد [۱۳]. پژوهش محمدی و همکاران (۲۰۱۶) نشان داد که حمایت مالی و معنوی، حمایت دولت در برنامه‌ریزی فرهنگی و اجتماعی و اهمیت پابندی یا ضعف به ارزش‌های مذهبی، سنتی و قومیتی در نگرش جوانان به ازدواج نقش دارد [۱۴].

Blair و همکاران (۲۰۱۸) در مطالعه‌ای با عنوان ترجیحات ازدواج والدین در میان دانشجویان کالجی در چین به این نتیجه رسیدند که زنان و مردان جوان در گروه مطالعه، تمایل نسبتاً ضعیفی برای ازدواج داشتند. با این حال، مردان تمایل نسبتاً بیشتری (۱۴٪) را برای ازدواج ابراز کردند. پیشرفت تحصیلی بالاتر، احتمال ازدواج زنان چینی را کاهش می‌دهد؛ اما به‌طور قابل توجهی احتمال ازدواج را در مردان افزایش داد. بر اساس ترجیحات بیان شده آنها، زنان به‌طور متوسط در سن حدود ۲۷ سال ازدواج می‌کنند؛ در حالی که میانگین سن مردان در حدود ۲۸ سال بوده است [۱۵]. آداب ازدواج و فرزندآوری در جوامع مختلف چین در بررسی سانتوز و هارل (۲۰۱۷) نشان داد: ازدواج و بچه‌دار شدن همچنان یک هدف اصلی برای بزرگسالان جوان در چین است و بیشتر آنها تمایل به دستیابی به این اهداف دارند [۱۶]. زنان به دنبال شریک مردی

است که با ایجاد مشوق‌های اقتصادی و اجتماعی برای افراد می‌تواند تا حدودی تغییر در دیدگاه افراد برای ازدواج و باروری در سن مناسب خود را به همراه داشته باشد [۲۴]. با توجه به در اولویت قرار گرفتن موضوع جوانی جمعیت و شناخت ابعاد مختلف تاثیرگذار بر این مهم و تاثیر تفاوت‌های منطقه‌ای و فرهنگی بر موضوع رغبت به ازدواج و نبود مطالعه مشابه در شهرستان، محققین برآن شدند تا با هدف ارائه پیشنهادات و راهکارها جهت کمک به تصمیم‌سازی به تبیین دقیق عوامل مؤثر در رغبت به ازدواج در دانشجویان بپردازند.

مواد و روش‌ها

جامعه مورد مطالعه/ روش جمع‌آوری داده‌ها و نحوه اجرای مطالعه
پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی است. جامعه‌ی آماری پژوهش را دانشجویان مجرد از هر دو جنس از سه دانشگاه: آزاد، فنی-مهندسی و علوم پزشکی شهرستان بابل در سال تحصیلی ۱۴۰۲ تشکیل دادند. در این پژوهش با روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای تصادفی، شرکت‌کنندگان وارد مطالعه شدند. حجم نمونه با استفاده نرم‌افزار G power 3.1 (توان ۰.۹۵ درصد و سطح خطای نوع اول α) و اندازه اثر ۰.۵ درصد، ۴۲۴ نفر محاسبه شد. سپس بر طبق اطلاعات جمعیت‌شناختی و عمومی، افراد مجرد بر طبق معیارهای ورود و خروج در پژوهش شرکت کردند. نمونه‌ها از هر دو جنس بودند. ملاک‌های ورود شامل محدوده سنی بالاتر از ۱۸ سال، رضایت آگاهانه برای پاسخگویی به سؤالات پرسشنامه و مجرد بودن و ملاک‌های خروج پژوهش نیز شامل داشتن تجربه ازدواج بود. تمامی مراحل اجرای پژوهش، از طراحی تا جمع‌آوری داده‌ها و تحلیل نتایج، مطابق با اصول اخلاقی و دستورالعمل‌های کمیته اخلاق انجام شده است. همچنین، رضایت‌نامه آگاهانه از تمامی شرکت‌کنندگان پیش از ورود به مطالعه اخذ و محرمانگی اطلاعات آنان تضمین شد. روش اجرای پژوهش بدین صورت بود که در ابتدا ضمن ایجاد ارتباط مؤثر با دانشجویان، توضیحاتی در خصوص نحوه پر کردن پرسشنامه‌ها به آن‌ها داده شد و شرط محرمانه بودن پاسخ‌ها به ایشان گفته شد و بدین طریق اطمینان آنها جلب شد. جهت تحلیل داده‌ها، روش‌های آماری مناسب براساس نوع متغیر با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ انجام گرفت. از آزمون‌های آماری ANOVA جهت بررسی ارتباط هریک از خرده مقیاس‌های پرسشنامه رغبت به ازدواج و متغیرهای مطالعه و از رگرسیون خطی برای بررسی اثر تعدیل شده متغیرهای مستقل مطالعه (جنس، سن، مقطع تحصیلی، محل سکونت، دانشگاه محل تحصیل و امتیاز مشکلات بین فردی) بر رغبت به ازدواج استفاده شد. متغیرهای سن و دانشگاه محل تحصیل به صورت Dummy وارد مدل شدند. در تمام تحلیل‌ها، سطح اطمینان ۰.۹۵ درصد در نظر گرفته شده است.

باهوش و ثروتمند هستند؛ در حالی که مردان به دنبال یک شریک زن هستند که ویژگی اصلی آن زیبایی ظاهری او است [۱۷]. Shaud و Asad (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی سازگاری زناشویی، الگوهای ارتباطی همگرا و پریشانی روانی در زنان با ازدواج زود هنگام و دیررس پرداختند و نتایج نشان داد که زنان با ازدواج دیر هنگام، سازگاری زناشویی بالاتری داشتند؛ در حالی که زنان با ازدواج زود هنگام، پریشانی روانی بالاتری را نشان دادند [۱۸]. Peterson و همکاران (۲۰۱۸)، بدرفتاری عاطفی در خانواده مبدا و رضایت از رابطه عاشقانه زنان جوان را بررسی کردند و نتایج نشان داد در زنان جوان، رضایت از رابطه عاشقانه تحت تاثیر سابقه بدرفتاری عاطفی خودشان قرار می‌گیرد، به‌ویژه زمانی که سبک حل تعارض زوجین با سطوح پایین تا متوسط خصومت مشخص می‌شود [۱۹]. سقزی و همکاران (۲۰۲۱) در مطالعه‌ای به بررسی پیش‌بینی رغبت به ازدواج بر اساس مشکلات بین فردی با میانجیگری نگرش به عشق در دانشجویان پرداختند و یافته این پژوهش نشان داد که عشق رمانتیک و دوستانه در مسیر مشکلات بین فردی به رغبت به ازدواج اثر غیرمستقیم منفی دارند [۲۰]. مطالعه Xie و همکاران (۲۰۲۲)، تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده را در تحقیق قصد ازدواج به کار برد، قدرت تبیین و پیش‌بینی نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده و انگیزه‌های دانشجویان چینی برای ورود به ازدواج در آینده را بررسی کرد. تجزیه و تحلیل مدل معادلات ساختاری نشان داد که نگرش رفتاری، هنجار ذهنی و کنترل رفتاری ادراک شده همگی تأثیرات مثبت قابل توجهی بر قصد ازدواج داشتند [۲۱]. Clemente و همکاران (۲۰۲۰) با بررسی انواع عشق به عنوان تابعی از رضایت و سن به این نتیجه رسیدند که بر اساس دو متغیر- سن و رضایت- انواع عشق در درجات مختلف رخ می‌دهد و افراد بر اساس گروه سنی می‌توانند تجربه متفاوتی از عشق و زندگی داشته باشند با این حال، رضایت، بیشتر از سن پیش‌بینی‌کننده تجربیات متفاوت از عشق است [۹]. Raymo و همکاران (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای به بررسی نیت، خواسته‌ها و گذرگاه ازدواج با تاخیر و کم در ژاپن پرداختند و نتایج نشان دادند که ایجاد بینش‌های جدید در مورد فرآیندهای اجتماعی و اقتصادی است که زمینه‌ساز گرایش به ازدواج دیرتر و کمتر در ژاپن است و ترکیبی از عوامل اجتماعی و اقتصادی (به عنوان مثال، رفاه اقتصادی، رضایت شغلی، اهداف و فعالیت‌های شخصی و حضور شریک) منجر به عدم تحقق خواسته‌های ازدواج و انحراف برنامه‌ریزی نشده به سمت مجردی (و به میزان بسیار کمتر، رد ازدواج) می‌شود [۲۳].

اسدی سروسرانی و همکاران (۲۰۲۳) در مطالعه چرخش پروناتالیستی در سیاست‌های جمعیتی در ایران و تأثیرات نامطلوب احتمالی آن بر حقوق باروری، سلامت و نابرابری به این نتیجه رسیدند که با وجود افزایش سن ازدواج، یکی از تغییرات اخیر که در سیاست‌های جمعیتی ایران ایجاد شد، چرخش تولدگرایی و ایجاد باور و ایدئولوژی باروری در سن کمتر

ابزار گردآوری اطلاعات

پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی شامل اطلاعات سن، جنسیت، مقطع تحصیلی، محل دانشگاه و محل زندگی افراد بود. پرسشنامه رغبت به ازدواج (Marriage Desire Questionnaire: MDQ) که توسط حیدری و همکاران در سال ۱۳۸۳ جهت سنجش رغبت به ازدواج ساخته شد، حاوی ۲۳ گویه ۵ گزینه‌ای از نوع لیکرت است که در آن کاملاً موافقم (۵) و تا کاملاً مخالفم (۱) نمره‌گذاری می‌شود. گویه‌هایی ۳، ۴، ۵، ۸، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۲۰ و ۲۱ نشان‌دهنده عدم رغبت به ازدواج هستند و به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. میزان ضریب پایایی به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۲ و برای مؤلفه‌های بازخورد و نگرش به ازدواج، باورهای غیرمنطقی در مورد ازدواج، موانع ازدواج، اجتناب از ازدواج، بدبینی نسبت به ازدواج و کل پرسشنامه در پژوهش حاضر به ترتیب برابر با ۰/۸۲، ۰/۷۸، ۰/۴۴، ۰/۶۸، ۰/۷۰ و ۰/۸۴ بودند [۲۵].

پرسشنامه مشکلات بین فردی

فرم ۲۲ سؤالی پرسشنامه مشکلات بین فردی یک ابزار خود گزارش‌دهی است که گویه‌های آن در رابطه با مشکلاتی است که افراد به طور معمول در روابط بین فردی تجربه می‌کنند. این فرم توسط بارخام و همکاران در سال ۱۹۹۶ به منظور استفاده از ابزار در خدمات بالینی طراحی شد. نمره‌گذاری این مقیاس بر روی یک مقیاس لیکرت ۵ درجه از ۱ (به هیچ وجه) تا ۵ (به شدت) قرار دارد. پایایی این ابزار در نسخه اصلی ۰/۷۵ محاسبه گردید. این پرسشنامه در ایران توسط فتح و همکاران (۱۳۹۲) مورد بررسی قرار گرفت که در نتیجه این بررسی روایی محتوایی مطلوبی گزارش گردید. همچنین پایایی آن به روش آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۳ و برای صراحت و مردم آمیزی، گشودگی، درنظر گرفتن دیگران، پرخاشگری، حمایت از دیگران، مشارکت با دیگران و وابستگی به دیگران به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۶۱، ۰/۸۸، ۰/۷۷ و ۰/۶۱ بود [۲۶].

یافته‌ها

برای تحلیل متغیرهای مورد مطالعه، از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد تا در این راستا، چگونگی پراکندگی و تمرکز نمرات متغیرها در گروه مورد مطالعه مشخص گردد و زمینه استنباط نتایج و تبیین فرضیه پژوهشی فراهم گردد. داده‌های بدست آمده از اجرای پرسشنامه‌ها در بین آزمودنی‌ها، با استفاده از آزمون آماری، معناداری تفاوت بین میانگین‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. داده‌های توصیفی متغیرهای توصیفی رغبت ازدواج در بین دانشجویان نشان می‌دهد ۵۳/۶ درصد از شرکت‌کنندگان را مردان تشکیل دادند. گروه سنی ۲۱-۲۵ سال، دانشجویان مقطع کاردانی یا کارشناسی و ساکن شهر بیشترین فراوانی را داشتند (جدول شماره ۱ و ۲). از نظر هر دو

جنس شرکت‌کننده، مناسب‌ترین سن در هر دو جنس جهت ازدواج ۲۹-۲۵ سال بود. نتایج داده‌های گردآوری شده از پژوهش، با توجه به فرضیه نشان داد که بین دانشجویان در رغبت ازدواج در شهرستان بابل تفاوت معنادار وجود دارد (جدول شماره ۳).

جدول ۱- اطلاعات جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش بر حسب تعداد (%)
Table 1- Demographic information of study participants by frequency (%)

متغیر	جنس		کل
	مرد	زن	
سن			
۱۸-۲۰	۵۹ (۵۵/۷)	۴۷ (۴۴/۳)	۱۰۶
۲۱-۲۵	۱۴۴ (۵۲/۰)	۱۳۳ (۴۸/۰)	۲۷۷
>۲۵	۱۹ (۶۱/۳)	۱۲ (۳۸/۷)	۳۱
مقطع تحصیلی			
کاردانی یا کارشناسی	۱۴۴ (۴۸/۳)	۱۵۴ (۵۱/۷)	۲۹۸
کارشناسی ارشد و بالاتر	۷۸ (۶۷/۲)	۳۸ (۳۲/۸)	۱۱۶
محل سکونت			
شهر	۲۰۳ (۵۳/۱)	۱۷۹ (۴۶/۹)	۳۸۲
روستا	۱۹ (۵۹/۴)	۱۳ (۴۰/۶)	۳۲
دانشگاه			
فنی - مهندسی	۹۵ (۷۳/۶)	۳۴ (۲۶/۴)	۱۲۹
آزاد	۲۹ (۲۴/۲)	۹۱ (۷۵/۸)	۱۲۰
علوم پزشکی	۹۸ (۵۹/۴)	۶۷ (۴۰/۶)	۱۶۵
کل	۲۲۲ (۵۳/۶)	۱۹۲ (۴۶/۴)	۴۱۴

جدول ۲- مناسب‌ترین سن ازدواج از نظر شرکت‌کنندگان در مطالعه بر حسب تعداد (%)
Table 2- The most appropriate age for marriage according to the study participants by frequency (%)

گروه‌های سنی	مرد	زن	کل
۲۰-۲۴	۱۷ (۷/۷)	۲۴ (۱۲/۵)	۴۱ (۹/۹)
۲۵-۲۹	۱۲۷ (۵۷/۲)	۱۱۵ (۵۹/۹)	۲۴۲ (۵۸/۵)
۳۰-۳۴	۵۰ (۲۲/۵)	۴۴ (۲۲/۹)	۹۴ (۲۲/۷)
۳۵-۴۰	۲۸ (۱۲/۶)	۹ (۴/۷)	۳۷ (۸/۹)

پرسشنامه رغبت به ازدواج شامل چهار خرده مقیاس (بازخورد نسبت به ازدواج، آمادگی برای ازدواج، نگرش نسبت به پیامدها و موانع ازدواج) است. بر اساس نتایج در بخش بازخورد نسبت به ازدواج، مردان و گروه سنی بیشتر از ۲۵ سال دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی و ساکن روستا امتیاز بالاتری در مقایسه با گروه‌های متناظر داشتند که اختلاف بین گروه‌های جنسی و سنی از نظر آماری معنی‌دار بود. در بخش آمادگی برای ازدواج، بین طبقات مختلف متغیرهای مورد مطالعه اختلاف آماری معنی‌دار مشاهده نشد. در بخش نگرش نسبت به پیامدها، بین دو جنس و دانشگاه محل تحصیل شرکت‌کنندگان ارتباط آماری معنی‌دار مشاهده

شد. در بخش موانع ازدواج، نیز تنها بین گروه‌های جنسی و دانشگاه محل تحصیل اختلاف آماری معنی‌دار مشاهده شد. بصورت کلی تنها متغیر سن ارتباط آماری معنی‌دار با نمره کل رغبت به ازدواج نشان داد و شرکت‌کنندگان گروه سنی ۲۵-۲۱ سال بیشترین امتیاز را داشتند. از رگرسیون خطی جهت بررسی تاثیر امتیاز متغیر مشکلات بین فردی روی رغبت به ازدواج با تعدیل اثر سایر متغیرها استفاده شد. نتایج این

بخش نشان داد، ارتباط آماری معنی‌دار و منفی بین امتیاز مشکلات بین فردی و رغبت وجود دارد؛ به عبارت دیگر با افزایش امتیاز مشکلات بین فردی، امتیاز رغبت به ازدواج کاهش می‌یابد (جدول شماره ۴). در مقابل ارتباط آماری معنی‌دار و مثبت بین گروه‌های سنی (۲۵-۲۱ سال و ۳۰-۲۶ سال) در مقایسه با گروه مرجع در رغبت به ازدواج مشاهده شد. سایر متغیرها ارتباط آماری معنی‌دار با رغبت به ازدواج نشان ندادند.

جدول ۳- بررسی ارتباط هر یک از خرده مقیاس‌های پرسشنامه رغبت به ازدواج با متغیرهای مطالعه با استفاده از ANOVA

Table 3- The association between subscales of the marriage desire questionnaire and study variables, using ANOVA

متغیر	بازخورد نسبت به ازدواج	آمادگی برای ازدواج	نگرش نسبت به پیامدها	موانع ازدواج	کل
	Sig	انحراف معیار ± میانگین	Sig	انحراف معیار ± میانگین	Sig
جنس	۲۳/۵±۲/۲	۱۸/۵±۸/۶	۱۶/۴±۶/۰	۹/۲±۲/۰	۶۸/۱۲±۶/۳
	۰/۰۰۵	۰/۳۷۲	۰/۰۴۶	۰/۰۰۱	۰/۹۷۲
زن	۲۲/۴±۵/۹	۱۸/۵±۳/۳	۱۷/۳±۳/۶	۱۰/۱±۴/۹	۶۸/۱۰±۶/۳
	۲۲/۵±۴/۱	۱۶/۵±۸/۰	۱۶/۴±۸/۱	۹/۱±۸/۹	۶۵/۱۰±۷/۵
سن	۲۳/۵±۳/۱	۱۸/۵±۸/۴	۱۶/۳±۹/۶	۹/۲±۸/۱	۶۸/۱۱±۸/۳
	۰/۰۰۸	۰/۰۰۱	۰/۳۳۰	۰/۹۶۵	۰/۰۰۱
۲۱-۲۵	۲۵/۴±۶/۸	۲۲/۵±۹/۰	۱۷/۳±۹/۰	۹/۲±۹/۳	۷۶/۱۲±۳/۰
	۲۳/۵±۲/۲	۱۸/۵±۶/۶	۱۷/۳±۰/۷	۹/۲±۷/۰	۶۸/۱۱±۵/۵
مقطع تحصیلی	۲۳/۵±۵/۰	۱۸/۵±۶/۱	۱۶/۳±۷/۷	۹/۲±۹/۱	۶۸/۱۱±۸/۵
	۰/۴۹۹	۰/۹۷۹	۰/۳۹۵	۰/۴۹۱	۰/۸۵۳
محل سکونت	۲۳/۵±۲/۱	۱۸/۵±۶/۵	۱۷/۳±۰/۷	۹/۲±۸/۰	۶۸/۱۱±۵/۳
	۰/۲۳۳	۰/۸۳۲	۰/۶۵۵	۰/۷۷۹	۰/۷۷۹
شهر	۲۴/۵±۵/۵	۱۹/۵±۰/۵	۱۶/۴±۳/۰	۹/۲±۶/۰	۶۹/۱۲±۴/۹
	۲۲/۴±۹/۹	۱۸/۵±۶/۵	۱۶/۴±۲/۱	۹/۱±۲/۹	۶۷/۱۱±۰/۱
دانشگاه	۲۳/۵±۲/۲	۱۸/۵±۶/۸	۱۷/۳±۶/۲	۱۰/۱±۴/۸	۶۹/۱۱±۸/۹
	۰/۶۱۳	۰/۹۹۲	۰/۰۱۹	۰/۰۰۱	۰/۱۳۴
فنی - مهندسی	۲۳/۵±۹/۳	۱۸/۵±۶/۲	۱۷/۳±۰/۷	۹/۲±۸/۲	۶۹/۱۱±۰/۳
	۲۳/۵±۲/۲	۱۸/۵±۶/۲	۱۷/۳±۰/۷	۹/۲±۸/۲	۶۹/۱۱±۰/۳

جدول ۴- بررسی تاثیر مشکلات بین فردی بر روی رغبت به ازدواج با تعدیل اثر سایر متغیرهای مطالعه با استفاده از مدل رگرسیون خطی

Table 4- "Investigating the impact of interpersonal problems on Marriage desire, adjusted for the effects of other study variables, using a Linear Regression Model"

متغیر	β	P-Value
جنس (زن)	-۱/۸۱	۰/۰۹۱
مقطع تحصیلی (کارشناسی ارشد و دکتری)	-۰/۵۹	۰/۷۰۲
محل سکونت (روستا)	۰/۶۹	۰/۷۰۴
مشکلات بین فردی	-۰/۰۸	۰/۰۱۹
سن		
۲۱-۲۵ سال	۳/۴۶	۰/۰۰۳
۲۶-۳۰ سال	۹/۶۵	۰/۰۰۱
دانشگاه		
فنی - مهندسی	-۱/۷۲	۰/۲۰۷
علوم پزشکی	-۰/۴۹	۰/۷۵۲

بحث

مطالعه حاضر نشان داد که بین دو متغیر سن و مشکلات بین فردی با رغبت به ازدواج ارتباط معناداری وجود دارد. مناسب‌ترین سن ازدواج از نظر شرکت‌کنندگان در مطالعه، در هر دو جنس ۱۹-۲۵ سال بود و با میزان بالاتر گزارش مشکلات بین فردی، میزان رغبت به ازدواج کاسته شد. تمایل و رغبت به ازدواج در دوران دانشجویی برای بسیاری از افراد دوران مناسبی است؛ چون فرد در دانشگاه با طیف عظیمی از جنس مخالف رو به روست که از نظر سنی، تحصیلی، فکری، علایق و انتظارات بیشتر با هم تناسب و هماهنگی دارند، در عین حال از دوران نآمادگی جوانی فاصله می‌گیرد و کم‌کم به فضای رسمی جامعه و محیط کار نزدیک می‌شود. گذشته از مزایای اینگونه ازدواج همچون آسان بودن فرایند ازدواج، نقش مؤثر در کاهش سن ازدواج، کاهش فاصله نسل‌ها، جلوگیری از رفتارهای غیرمشروع در محیط‌های دانشگاهی، آرامش ذهنی و روانی در اوج فرایندهای فیزیولوژیکی و روحی جوانان دانشجوی، افزایش انگیزه بین جوانان دانشجو به منظور تحصیل و ورود جدی به زندگی و ... ازدواج‌های دانشجویی می‌تواند دارای برخی معضلات و نارسایی‌هایی نیز باشد [۱۲].

مشکلات بین فردی، شامل آن دسته از مشکلاتی است که با تعامل با افراد دیگر ایجاد خواهد شد و هنجارهای ذهنی آنان می‌تواند بر روی نحوه ارتباط افراد با یکدیگر تأثیر گذار باشد [۱۲، ۲۰]. مشکلات فردی در این مطالعه شامل بررسی مولفه‌های مردم‌آمیزی، گشودگی، پرخاشگری، وابستگی، درنظر گرفتن دیگران و حمایتگری و مشارکت است. مهارت‌های ارتباطی بر نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی دانشجویان آستانه‌ای ازدواج اثر دارند. اعتماد در روابط بین فردی در پیش‌بینی رغبت به ازدواج مؤثر است [۲۷]. نتایج مطالعه، نشان داد زمانی که ایجاد ارتباط با دیگر افراد دشوار است و طرح‌واره‌های منفی در مورد ایجاد ارتباط درست با دیگر افراد وجود دارد، افراد استرس روانی بیشتری تجربه خواهند کرد؛ چرا که مطابق مطالعات زنانی که نیازهای خویش را سرکوب می‌کنند و سکوت می‌کنند، به خود متکی هستند و ترجیح می‌دهند در مشکلات از افراد کمک نخواهند، بیشتر احتمال دارد که برای زوج درمانی مراجعه کنند. این موضوع نشان می‌دهد که چگونه طرح‌واره‌های منفی و نادرست می‌تواند فرد را در برابر استرس‌های روانشناختی قرار دهد [۲۸].

Xie و همکاران (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای به بررسی در مورد عوامل مؤثر بر قصد ازدواج دانشجویان کالج چینی به این نتیجه رسیدند که نیت ازدواج دانشجویان با نگرش نسبت به رفتار، هنجار ذهنی و کنترل رفتاری درک شده همبستگی مثبت دارد. باورها و عوامل مؤثر بر قصد ازدواج افراد اعم از هویت جنسیتی کلیشه‌ای، قصد باروری پایین، انتقال ضعیف بین نسلی ایده‌های سنتی خانواده، تحقق ازدواج و اطلاعات منفی منتشر شده توسط رسانه‌های جمعی درباره ازدواج باشد [۲۱]. دیده شده

است، افراد بر اساس گروه سنی می‌توانند تجربه متفاوتی از عشق و زندگی داشته باشند [۹]. اشتیاق عاشقانه در تعدیل مشکلات بین فردی و استفاده از راهبردهای حل تعارضات بین فردی نقش مهمی دارد و با ایجاد محیطی جهت رشد، خودآگاهی و عزت نفس باعث کاهش اثرات طرح‌واره‌های منفی نسبت به ازدواج می‌شود [۱۹]. در واقع عشق نقشی مهمی در پیشگیری از موانع رفتاری، هیجانی و ارتباطی رغبت به ازدواج دارد [۲۰].

از طرفی تغییر در ارزش‌ها و جهت‌گیری‌های زندگی به سمتی که ازدواج به یک انتخاب فردی تبدیل شده است و از حالت بخش مهم زندگی بودن فاصله گرفته است، می‌تواند از جمله طرح‌واره مهم نهادینه شده اجتماعی باشد که توانسته است با ایجاد افزایش سن ازدواج منجر به ایجاد الگوی نامناسب در خانواده گردد [۲۳]. با وجود افزایش سن ازدواج، یکی از تغییرات اخیر که در سیاست‌های جمعیتی ایران ایجاد شد، چرخش تولدگرایی و ایجاد باور و ایدئولوژی باروری در سن کمتر است که با ایجاد مشوق‌های اقتصادی و اجتماعی برای افراد می‌تواند تا حدودی تغییر در دیدگاه افراد برای ازدواج و باروری در سن مناسب خود را به همراه داشته باشد [۲۴].

نتیجه‌گیری

با توجه به تأثیر منفی مشکلات بین فردی بر رغبت به ازدواج در دانشجویان، آموزش‌های مرتبط با پیش از ازدواج و توسعه مهارت‌های زندگی اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. این آموزش‌ها می‌توانند، درک و نگرش مثبت به ازدواج را به همراه داشته باشند و افراد را برای رویارویی با چالش‌های زندگی مشترک آماده‌تر سازند و همچنین ارائه آموزش‌های در زمینه مدیریت روابط بین فردی و حل تعارضات می‌تواند در سنین پائین‌تر به دانشجویان کمک کند تا پایه زندگی موفق و پایدار را بنا کنند. در این خصوص حمایت والدین و تقویت آموزش‌های خانواده نقش بسزایی در آمادگی جوانان برای ازدواج ایفا می‌کند.

تشکر و قدردانی

این طرح پژوهشی با کد اخلاق IR.MUBABOL.REC.1402.104 و کد 724135135 در دانشگاه علوم پزشکی بابل به تصویب رسیده است. از دانشجویان گرامی که در این طرح تحقیقاتی همکاری داشتند کمال تشکر و قدردانی را داریم.

تضاد منافع

نویسندگان این مقاله تأکید می‌کنند که هیچ‌گونه تضاد منافی در ارتباط با این تحقیق وجود ندارد.

References

- 1-Willoughby BJ. Marital attitude trajectories across adolescence. *Journal of Youth and Adolescence* 2010; 39:1305-17.
- 2-Gawande S. A study of perspectives on marriage among college students with reference to gender, family, and their category. *Education and Society* 2024; 48(1):60-67.
- 3-Nobles J, Buttenheim A. Marriage and socioeconomic change in contemporary Indonesia. *Journal of Marriage and Family* 2008; 70(4):904-18.
- 4-Adamczyk K. Marital and love attitudes as predictors of polish young adults' relationship status. *Current Issues in Personality Psychology* 2019; 7(4):298-312.
- 5-Akyunus M, Gençöz T. Psychometric properties of the inventory of interpersonal problems-circumplex scales short form: A reliability and validity study. *Dusunen Adam: The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences* 2016; 29(1):36-48.
- 6-Armenia A, Troia B. Evolving opinions: Evidence on marriage equality attitudes from panel data. *Social Science Quarterly* 2017; 98(1):185-95.
- 7-Barkham M, Hardy GE, Startup M. The IIP-32: A short version of the Inventory of Interpersonal Problems. *British Journal of Clinical Psychology* 1996; 35(1):21-35.
- 8-Bland AM. The personal hero technique: A therapeutic strategy that promotes self-transformation and interdependence. *Journal of Humanistic Psychology* 2019; 59(4):634-57.
- 9-Clemente M, Gandoy-Crego M, Bugallo-Carrera C, Reig-Botella A, Gomez-Cantorna C. Types of love as a function of satisfaction and age. *PsyCh Journal* 2020; 9(3):402-13.
- 10-Cortina JM. What is coefficient alpha? An examination of theory and applications. *Journal of Applied Psychology* 1993; 78(1):98.
- 11-Dixon DC. Christian spirituality and marital health: A phenomenological study of long-term marriages. *Doctoral Dissertations and Projects* 2013.
- 12- Naimi G, Pirsafi F, & Arabzadeh M. Investigating the Structural Relationship between Family Health, Emotion Schema, Emotion Regulation and Desire to Marry in Students with the Mediating Role of Self-Differentiation. *The Women and Families Cultural-Educational Journal* 2016; 10(33):43-64 (In Persian).
- 13-Khojasteh Mehr R, Mohammadi A, Abbas Pour Z. Married students' attitude to marriage: A qualitative study. *Iranina Journal of Psychiatric Nursing* 2016; 4(2):19-28 (In Persian).
- 14-Mohammadi A, Takrimi A, Pour Z, Tabeh L. A qualitative exploration of married students attitudes toward marriage. *International Journal of Life Sciences* 2016; 10(1):51-57.
- 15-Blair SL, Madigan TJ. Marriage and parenthood preferences among college students in China. *The Journal of Chinese Sociology* 2018; 5(16). Doi: 10.1186/s40711-018-0087-4.
- 16-Santos G, Harrell S. Transforming patriarchy Chinese families in the twenty-first century. University of Washington Press 2017.
- 17-Wang H, Abbott DA. Waiting for Mr. Right: The meaning of being a single educated Chinese female over 30 in Beijing and Guangzhou. *Women's Studies International Forum* 2013; 40:222-29.
- 18-Shaud S, Asad S. Marital adjustment, convergent communication patterns, and psychological distress in women with early and late marriage. *Current Psychology* 2020; 39:2326-33.
- 19-Peterson CM, Peugh J, Loucks L, Shaffer A. Emotional maltreatment in family of origin and young adult romantic relationship satisfaction: A dyadic data analysis. *Journal of Social and Personal Relationships* 2018; 35(6):872-88.
- 20-Saqzezi A, Gol Mohammadian M, Hojjatkah SM. Predicting desire for marriage based on interpersonal problems mediated by love attitudes. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry* 2021; 8(4):95-109 (In Persian).
- 21-Xie J, Hong X. Research on Factors Affecting Chinese college students' marriage intention: Applying the theory of planned behaviour. *Frontiers in Psychology* 2022; 13:868275.
- 22-Zakerzadeh Sh, Marashi T, Ramezankhani A, Namdari M. Investigating the view of childbearing among students of Shahid Beheshti University of Medical Sciences in 2022. *Journal of Health in the Field* 2023, 11(2):34-42 (In Persian).
- 23-Raymo JM, Uchikoshi F, Yoda S. Marriage intentions, desires, and pathways to later and less marriage in Japan. *Demographic Research* 2021; 44:67-98.
- 24-Asadisarvestani K, Sobotka T. A pronatalist turn in population policies in Iran and its likely adverse impacts on reproductive rights, health and inequality: A critical narrative review. *Sexual and Reproductive Health Matters* 2023; 31(1):2257075.
- 25-Heydari M, Mazaheri MA, Pour Etemad HR. The development and standardization of the marriage interest questionnaire for university students. *Journal of Psychology* 2004; 8(3):250-61.(In Persian)
- 26-Fath N, Azad Fallah P, Tabatabaei Rz, Kazem S, Rahimi C. Validity and reliability of the inventory of interpersonal problems (IIP-32). *Journal of Clinical Psychology* 2013; 5(3):69-80.
- 27-Mansournejad Z, Poorseyed SR, Kiani F, Khodabakhsh MR. Effectiveness of communication skills training on emotional maturity evolution of female students on the eve of marriage. *Journal of Fundamentals of Mental Health* 2013; 15(59):158-70 (In Persian).

Journal homepage: <https://journals.sbmu.ac.ir/jhf>

Assessing the willingness to marry among students in Babol in 2023

Behnaz Soleimani Tapehsari *¹ , Roghayeh Ramezanzadeh Alizamini ¹ , Mehdi Safarpour¹ , Hamideh Ramezani¹, Mojgan Rajabalian ¹ , Hossein Faraji²

¹ Health Research Council, Health Research Institute, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran

² Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health and Allied Medical Sciences, Iranshahr University of Medical Sciences, Iranshahr, Iran

Abstract

Background and Aims: This study aimed to investigate the willingness to marry among students of Azad University, Technical and Engineering, and Medical Sciences Universities in Babol.

Materials and Methods: This was a cross-sectional study. The statistical population consisted of 414 participants who were selected through a multi-stage method (quota-random sampling) in the academic year 2023. Data were collected using two questionnaires: the Willingness to Marry Questionnaire (23 items across four subscales: reaction to marriage, readiness for marriage, attitudes towards marriage outcomes, and barriers to marriage) and the 32-item Inventory of Interpersonal Problems (IIP-32), both rated on a five-point Likert scale. Data analysis was performed using ANOVA and linear regression. Ethical considerations were observed throughout all phases of the study.

Results: According to the participants, the ideal age for marriage was 25–29 years. Data analysis using a linear regression model revealed a statistically significant relationship between willingness to marry and variables such as age and interpersonal problems. However, other variables, including gender, educational level, place of residence, and university type, showed no significant association.

Conclusion: Considering the negative impact of interpersonal problems on students' willingness to marry, pre-marriage education and life skills training could foster positive attitudes toward marriage.

Keywords: Willingness to marry, Students, Interpersonal problems

Please cite this article as: Soleimani Tapehsari B, Ramezanzadeh Alizamini R, Safarpour M, Ramezani H, Rajabalian M, Faraji H. Assessing the willingness to marry among students in Babol in 2023. *Journal of Health in the Field* 2024; 12(3):38-44. **Doi:** <https://doi.org/10.22037/jhf.v12i3.45723>.

Corresponding Author: Health Research Council, Health Research Institute, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran.

Corresponding Author: Health Research Council, Health Research Institute, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran.

Email: solymani1394@gmail.com

Received: 7 July 2024

Accepted: 14 January 2025